

Sosyal – Duygusal GeliŒim Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal – Duygusal GeliŒim Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30516>

Özet

Sosyal - Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği (SDGDÖ), okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal ve duygusal yeterliliklerini ölçmek amacıyla uyarlanmış 41 maddelik bir envanterdir. Bu ölçek, özellikle 48 ila 66 aylık yaş aralığındaki çocukların gelişim düzeylerini değerlendirmek için Hande Arslan Çiftçi tarafından Türk kültürüne adapte edilmiştir. Adaptasyon çalışması, ölçeğin Türkiye bağlamında yüksek düzeyde psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Ölçeğin güvenirlilik katsayıları oldukça yüksektir (Cronbach Alpha 0.92), bu da ölçeğin tutarlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

Ölçek, öğretmenler veya ebeveynler tarafından doldurulabilen dörtlü derecelendirme sistemi kullanır ve çocukların sosyal becerileri, duygusal regülasyonları ve yaşantılarıyla etkileşimleri gibi kritik alanlarda detaylı bilgi sunmayı amaçlar. SDGDÖ, erken çocukluk döneminde sosyal-duygusal alanlarda risk altında olabilecek çocukların belirlenmesi ve uygun müdahale programlarının planlanması açısından önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal - Duygusal Gelişim, Sosyal-Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği, Okul Öncesi, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlilik, 48-66 Ay, Hande Arslan Çiftçi.

Yazarlar

Hande Arslan Çiftçi

Amaç

Sosyal - Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, 48 ila 66 aylık Türk çocuklarının sosyal ve duygusal gelişim düzeylerini sistematik ve objektif bir biçimde değerlendirmektir. Bu adaptasyon çalışması, orijinal ölçeğin kültürel olarak uygunluğunu ve psikometrik açıdan güvenilirliğini sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, eğitimcilerin ve araştırmacıların erken çocukluk döneminde kritik öneme sahip olan sosyal-duygusal yeterlilikleri izlemesine, gelişimsel gecikmeleri tespit etmesine ve bireyselleştirilmiş eğitim planları oluşturmalarına yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

SDGDÖ, çocukların sosyal-duygusal gelişim alanını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle duyguların tanıma ve ifade etme, duygusal tepkileri düzenleme, empati kurma, ilgi kurma ve sürdürme,

işbirliği yapma gibi çok boyutlu yeterlilikleri içerir. Ölçek, çocukların bu alanlardaki davranışsal göstergelerini değerlendirerek genel bir yeterlilik profili sunar.

41 maddeden oluşan bu araç, çocukların günlük yaşam ve okul ortamındaki etkileşimlerini temel alarak, onların sosyal ortamlara ne kadar başarılı entegre olduklarını ve duygusal zorluklarla nasıl başa çıkacaklarını belirlemeyi hedefler.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal yeterliliğini göstermek amacıyla yapılan geçerlik çalışmaları, özellikle kriter geçerliliği yöntemine odaklanmıştır. Kriter geçerliliğini belirlemek için yaygın olarak kabul görmüş olan Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği (OSBED) kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, Sosyal - Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği (SDGDÖ) ile OSBED arasında pozitif yönlü, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=.77$, $p<.01$). Bu yüksek korelasyon katsayısı, SDGDÖ'nün ölçmeyi amaçladığı sosyal beceri ve duygusal gelişim yapısını, halihazırda geçerli kabul edilen başka bir araçla tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla yüksek bir geçerlik düzeyine sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, aracın iç tutarlılığını ve zamana bağlı istikrarını yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. İç tutarlılık ölçütü olarak kullanılan Cronbach Alpha katsayısı, ölçeğin tümü için 0.92 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, psikometrik açıdan mükemmel düzeyde bir iç tutarlılığı işaret eder.

Ayrıca, ölçeğin zamana karşı istikrarını ölçmek amacıyla yapılan test-tekrar test güvenirlik katsayısı ise 0.90 olarak bulunmuştur. Hem iç tutarlılık hem de test-tekrar test katsayılarının 0.90 ve üzerinde olması, Sosyal - Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği'nin yüksek bir güvenirlilik düzeyine sahip olduğunu ve tekrarlı uygulamalarda tutarlı sonuçlar vereceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte ölçeğin faktör yapısına (alt boyutlarına) dair detaylı bir bilgi sunulmamıştır. Ancak, bir uyarılma çalışması'nın parçası olarak, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünün Türk örneğinde korunup korunmadığını incelemek amacıyla bir açmelya veya doğrulayıcı faktör analizi yapılması beklenir. Bu analizler, 41 maddenin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve ölçeğin teorik yapısını ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koyar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini Değerlendirme veya Gözlem Temelli Derecelendirme Ölçeği (41 madde)

Language Available: Türkçe

Population Group: Okul Öncesi Çocuklar

Age Group: 48 - 66 aylık çocuklar (4 ila 5.5 ya?)

Population Details: Türkiye örnekleminde gerçekleştirilen yüksek lisans çalışması kapsamında uyarlanmıştır.

Test Methodology: 4'lü Likert Tipi Derecelendirme (Dört cevap seçeneği sunulmuştur).

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Eğitim, Duygusal Yetkinlik, Çocuk Gelişimi, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çalışması, Cronbach Alpha, Kriter Geçerliliği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: hande.arslan@medeniyet.edu.tr

Correspondence Address: Hande Arslan Çiftçi, Marmara Üniversitesi (Tez dönemi), Medeniyet Üniversitesi (Mevcut Affiliation).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarlama çalışması 2015 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri hakkında doğrudan sorumlu yazar Hande Arslan Çiftçi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada bir Yüksek Lisans tezi kapsamında yapıldığından, akademik kullanım için kaynak gösterilerek erişilebilir durumdadır.

Kaynaklar

Arslan Çiftçi, H. (2015). Sosyal - Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği: 48 - 66 aylık çocuklar için uyarlama çalışması. Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tez, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıldı: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>

Sosyal - Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sosyal - Duygusal Gelişim Değerlendirme Ölçeği toplam 41 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme sistemi, dört farklı cevap seçeneğinden oluşmaktadır:

çok doğru

kısmen doğru

nadiren doğru

doğru değil

Ölçeğin maddelerinin tam içeriğine, referans olarak belirtilen Yüksek Lisans tezi üzerinden ulaşılabilir.